

**Uchwała Nr 76/XI/11
Rady Miejskiej w Szydłowcu
z dnia 2 grudnia 2011r.**

**w sprawie przyjęcia i wdrożenia lokalnego programu pomocy społecznej
„Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Szydłowiec na lata
2012-2013”**

Na podstawie art. 6 ust.1, art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 174, poz.1362 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji „Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Szydłowiec na lata 2012-2013” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Upoważnia się Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do podejmowania decyzji w celu wdrożenia Programu Aktywności Lokalnej.

§ 3

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Szydłowca.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Krystyna Bednarczyk

**Załącznik
do uchwały Nr 76/XI/11
Rady Miejskiej w Szydłowcu
z dnia 2 grudnia 2011r.**

Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Szydłowiec na lata 2012-2013



SZYDŁOWIEC 2011

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Opis sytuacji problemowej.....	7
III. Cele programu.....	7
IV. Grupy docelowe – odbiorcy Programu.....	8
V. Realizatorzy Programu.....	9
VI. Źródła finansowania.....	9
VII. Zakładane rezultaty.....	9
VIII. Monitoring i ewaluacja Programu.....	10

I. Wstęp

W Narodowej Strategii Integracji Społecznej dla Polski zdefiniowano wykluczenie społeczne, jako brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, w szczególności dla osób ubogich, które w większym stopniu podatne są na wykluczenie społeczne. Problem wykluczenia społecznego prowadzi do wielowymiarowej deprivacji przejawiającej się brakiem lub niedostatecznym poziomem uczestnictwa w głównym nurcie społeczeństwa i dostępem do najważniejszych systemów społecznych takich jak rynek pracy, edukacja, opieka medyczna, zabezpieczenie społeczne.

Jego efektem może być zerwanie więzi rodzinnych i społecznych. Powoduje powielanie modelu i dziedziczenie pewnych cech warunkujących pokoleniowy charakter wykluczenia. Wpływa to na powstanie syndromu wyuczonej bezradności i bierności. Osoby, które tego doświadczyły nie mają umiejętności bądź motywacji, by samodzielnie przewycięzać swoje trudności, wymagają wsparcia ze strony innych osób lub instytucji. Także nieustannie zmieniająca się rzeczywistość społeczna, wymusza na instytucjach już działających w obszarze polityki społecznej, poszukiwania nowych rozwiązań i usprawniania już realizowanych działań. Taką możliwość daje tworzony Program Aktywności Lokalnej, który to jest szeregiem działań realizowanych na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej.

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Szydłowiec wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań w zakresie Aktywizacji Lokalnej mieszkańców terenu miasta i gminy Szydłowca, mające na celu poprawę sytuacji w tym zakresie, określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian jak również stworzenie warunków dla rozwoju instytucji

społeczeństwa obywatelskiego, wzmocnieniu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego

Działania te mają na celu udzielenie wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Istotne staje się podejście zakładające spojrzenie całościowe – nie tylko na jednostkę, ale także na otoczenie.

Rodzina, jako fundament życia społecznego, powinna od samego początku być wspierana w napotykanym trudnościach i tak ukierunkowywana, by mogła w przyszłości umiejętnie i samodzielnie rozwiązywać konkretne problemy. Działaniami objęta ma zostać nie tylko najbliższa rodzina, ale i otoczenie jednostki, gdyż daje to możliwość skutecznej walki z wykluczeniem społecznym.

Według opracowanej „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Szydłowiec na lata 2006 - 2020” działania lokalnych władz i instytucji pomocy społecznej ukierunkowane zostały na poprawę jakości życia w danej społeczności, zminimalizowanie przyczyn tkwiących w sferze społecznej i psychologicznej oraz przyczynią się do skutecznego rozwiązywania problemów grup docelowych i rozszerzą pomoc instytucyjną.

Priorytet VII „Promocja integracji społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013 zakłada podejmowanie działań ukierunkowanych przede wszystkim na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Osoby korzystające z usług systemu pomocy społecznej będą otrzymywać wsparcie w ramach wskazanego wyżej Priorytetu za pośrednictwem ośrodków pomocy społecznej. Podstawę do podejmowania działań na rzecz rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji stanowią projekty systemowe, corocznie przygotowywane i realizowane przez wyżej wymienione jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

„Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Szydłowiec na lata 2012 - 2013”, jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów systemowych przez ośrodki pomocy społecznej w ramach Poddziałania 7.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - Priorytet VII - „Promocja integracji społecznej”.

Realizatorami Programu będą, w miarę potrzeb wynikających ze szczegółowych programów aktywności lokalnej: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski w Szydłowcu, jednostki organizacyjne Miasta i Gminy Szydłowiec, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i media.

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej wpłynie również na stworzenie pozytywnego wizerunku Ośrodka Pomocy Społecznej w Szydłowcu.

Program Aktywności Lokalnej zgodny jest z:

- USTAWĄ Z DNIA 12 MARCA 2004 R O POMOCY SPOŁECZNEJ
- STRATEGIĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA MIASTA I GMINY SZYDŁOWIEC NA LATA 2006-2020
- NARODOWĄ STRATEGIĄ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA POLSKI
- STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007–2013, MINISTERSTWO POLITYKI SPOŁECZNEJ
- NARODOWĄ STRATEGIĄ ROZWOJU NA LATA 2007 - 2013
- STRATEGIĄ WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO NA LATA 2007-2013, MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
- PROGRAMEM OPERACYJNYM KAPITAŁ LUDZKI NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007–2013
- NARODOWĄ STRATEGIĄ SPÓJNOŚCI
- STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

W dokumentach tych zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno – gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie poziomu

i jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji. Konieczne jest, zatem wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych oraz budowanie i wzmacnianie ich obywatelskiej świadomości. Podkreśla się znaczenie kapitału ludzkiego, czyli zasobu wiedzy, umiejętności i potencjału, w który jest wyposażony każdy człowiek oraz społeczność jako całość. Dzięki temu podmioty te są zdolne nie tylko do pracy, ale także do wprowadzania zmian w otoczeniu, a także kreowania nowych rozwiązań.

Z kapitałem ludzkim ściśle związany jest kapitał społeczny oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki

pomiędzy ludźmi i organizacjami. Kapitał społeczny jest, zatem sumą kapitałów jednostkowych, która powinna być wykorzystana i pomnażana przez wszelkie instytucje oraz jednostki samorządowe.

Kluczowym wyzwaniem jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, które zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej oznacza brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona pracy, transport publiczny i publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy i organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunikacyjnych, bankowych, prywatna własność i przedsiębiorczość. Wykluczenie społeczne najprościej mówiąc oznacza wyłączenie z życia społecznego. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące w naszym kraju, ponieważ ze względu na sytuację społeczno – ekonomiczną zagraża wielu osobom i rodzinom, w tym głównie

osobom długotrwale bezrobotnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży ze środowisk zaniedbanych wychowawczo oraz wychowujących się poza rodziną, bezdomnym, uzależnionym, osobom opuszczającym zakłady karne. Priorytetowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, zgodnie z wymienionymi powyżej dokumentami, powinny być ukierunkowane na:

- ograniczanie obszarów skrajnego ubóstwa,
- rozbudowywanie świadczeń wspierających aktywność,
- promocje działań prospołecznych,
- wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej mieszkańców, w tym w szczególności klientów pomocy społecznej,
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- upowszechnianie kształcenia ustawicznego,
- ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji,
- zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów (rozwój lokalnych partnerstw),
- wspieranie rozwoju podmiotów gospodarki społecznej

II. Opis sytuacji problemowej

Na terenie miasta i gminy Szydłowiec występuje szereg problemów społeczno-gospodarczych. Jednym z najpoważniejszych problemów jest bezrobocie, które jest najwyższe w kraju. W dalszym ciągu niepokojącym zjawiskiem jest fakt znacznej liczby osób długotrwale bezrobotnych. W/w osoby charakteryzują się niskimi kwalifikacjami zawodowymi, brakiem umiejętności poruszania się po rynku pracy, długimi okresami bierności zawodowej i przez to brakiem doświadczenia

Istotnym problemem społecznym prowadzącym do wykluczenia społecznego jest niepełnosprawność. Osoby te zazwyczaj mają niskie wykształcenie. Kolejnym ważnym problemem, jaki dotyka miasto gminę jest alkoholizm. Biorąc pod uwagę powyższe, program aktywności lokalnej będzie kierowany przede wszystkim do w/w grup społecznych zagrożonych społecznym wykluczeniem.

III. Cele Programu

CEL GŁÓWNY

Głównym celem Programu jest wprowadzenie i rozwój aktywnych form integracji społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Szydłowcu poprzez zastosowanie szczegółowych programów aktywności lokalnej w grupie osób wykluczonych ich rodzin i klientów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,
- stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej,
- aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenie,
- wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji i organizacji oraz mieszkańców,
- poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych,
- prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym,
- zwiększenie aktywności mieszkańców oraz ich świadomości obywatelskiej,
- zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych w przypadku osób pozostających poza rynkiem pracy,
- wsparcie i promowanie postaw prospołecznych.

IV. Grupy docelowe- odbiorcy programu

Program będzie skierowany do:

- społeczności lokalnych, obejmujących osoby zamieszkałe w mieście i gminie Szydłowiec.
- poszczególnych grup społecznych z terenu miasta i gminy,
- osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- osób pozostających w otoczeniu klientów pomocy społecznej,

Działania w ramach Programu adresowane będą w szczególności do osób i społeczności wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym min. do osób niepełnosprawnych i ich rodzin, bezrobotnych, rodziców niewydolnych wychowawczo społecznie i ekonomicznie, emerytów, rencistów, do osób i rodzin z problemem alkoholowym doświadczających przemocy oraz wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze lub rodzin zastępczych.

V. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu będą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowcu.
- Urząd Miejski w Szydłowcu.

Partnerami programu będą:

- Placówki edukacyjne, kulturalne i sportowe.
- Powiatowy Urząd Pracy.
- Organizacje pozarządowe i kościelne.
- Policja i Straż Miejska.
- Lokalny biznes.
- Media Lokalne.

VI. Źródła finansowania

Do podstawowych źródeł finansowania działań podejmowanych w ramach Programu należy zaliczyć:

- środki unijne pozyskiwane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na podstawie projektów systemowych dla ośrodków pomocy społecznej powiatowych centrów pomocy rodzinie,
- środków własnych budżetu gminy,
- środków własnych podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej,
- środki pozyskane od sponsorów.

VII. Zakładane rezultaty

- zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych oraz grup, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- integracja społeczności lokalnej i grup społecznych,
- planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców,
- skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów,
- stworzenie płaszczyzny zaangażowania mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów,
- wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące,
- wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych,
- powstanie lokalnych grup działania,
- zintegrowanie lokalnych społeczności i grup społecznych,
- realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności,
- aktywizacja osób wykluczonych,

- podwyższenie jakości działań środowiskowych w tym inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności,
- zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych,
- wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy.

VIII. Monitorowanie i ewaluacja Programu

Monitoring i ewaluacja Programu będzie procesem ciągłym realizowanym przez koordynatorów szczegółowych programów aktywności lokalnej. Ich celem będzie bieżące analizowanie podejmowanych działań w ramach projektów, a także wykrywanie potencjalnych barier, nieprawidłowości w jego realizacji oraz ich bieżące korygowanie. Równolegle sprawdzane będzie również czy w wyniku podejmowanych działań powstały spodziewane rezultaty oraz czy przybliżają one do osiągnięcia zakładanych celów.